

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. III. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

sufficienter confiteri censetur, si dicat, se injuste gregem abegisse, licet non dicat, quot domini furto illo sint laesi (quod idem etiam est, si quis summam pecuniae, ad plures spectantem, abstulerit) atqui, si deberet explicari numerus obsectorum, in quae tendit actus, deberet hic numerus dominorum laesorum exponi: ergo. Nec dicas, laesiones distinctas distinctorum jurium non coalescere in unam moraliter laesionem; nam 1. si hoc esset verum, tunc nunquam parva damna pluribus illata, e. g. per stateram dolosam, coalescerent in unum damnum grave, vel mortale, quod est omnino falsum. 2. si non coalescerent istae laesiones in unam, deberet multo magis explicari numerus laesorum; cum quilibet graviter laedatur, cui una, aut duae oves auferuntur.

Secundò, ut habet Lugo *disp. 16. de poenit. n. 560.* qui eodem sermone pluribus aequalibus aequaliter detraxit, (& idem est, si scandalum praebuit) satisfacit in confessione dicendo, se pluribus graviter detraxisse, vel scandalo fuisse in hac, vel illa gravi materia (nam haec debet exponi, utpote speciem mutans. Et haec videtur etiam esse praxis communis. Advertit autem Illung *tr. 2. disp. 2. num. 55.* debere exprimi, saltem in confesso, numerum pluralem hominum, si quis pluribus detraxit; non autem, si quis pluribus furatus est (saltem, nisi ratione plurium laesorum alia species peccati nascatur, e. g. ratione causatae gravis necessitatis peccetur simul contra charitatem) eoquod, ut ait, furtum sit per se contra solam iustitiam, & gravitas ejus desumatur à quantitate rei ablatae: at verò in detractioe etiam peccetur contra charitatem, & gravitas ejus desumatur quoque ex respectu ad personas.

213. Addit recentior ingeniosus, difficile, & contra communem praxin videri, quòd, qui toti alicui urbi scandalo fuit, vel omnes ejusdem Ordinis Religiosos infamavit, teneatur inire numerum laesorum &c. Huc etiam facit, quòd idem recentior asserit, scilicet omnes detractioes graves probabiliter esse ejusdem speciei; quia omnes bono ejusdem ordinis, scilicet bono famae, adversantur: sicut ejusdem speciei sunt furtum auri, argenti, equi, tritici, gemmarum &c. quod videtur approbare Illung *tr. 2. disp. 2. n. 6.* quatenus asserit, pluribus detractioibus continuatis eundem impetere, esse tantum unum peccatum. item Lugo *de poenit. disp. 16. n. 559.* qui in exemplum peccati à detractioe diversi affert exemplum contumeliae. Hoc idem, censet laudatus recentior dicendum de contumeliis; cum & istae adversentur eidem bono honoris, quod probabiliter sustineri posse ait Palao *part. 1. tr. 2. disp. 3. punct. 3. num. 6.* Non verò idem dicendum est de imprecationibus; cum mala, quae imprecari homines solent, aut possunt, sint diversissima, & diversis bonis opponantur.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones.

214. **O**B. 1. contra 9. & 10. conclusionem (nam contra priores

non sunt objectiones magni momenti, vel jam sunt praecipuae) Quod aequivalet pluribus individuis, est aequivalet numero multiplex: sed actus, tendens in plura objecta inhonesta, aequivalet pluribus actibus, quorum singuli tenderent tantum in unum objectum: ergo est aequivalet numero multiplex. Confirm. 1. Possunt plures actus, physice distincti, fieri moraliter unus: ergo etiam potest actus, physice unus, fieri moraliter multiplex. Confirm. 2. Actus, tendens in plures species, est aequivalet numero multiplex specie: ergo etiam actus, tendens in plura individua, est aequivalet numero multiplex numero. Resp. Inprimis ex hoc sequeretur, furtum plurium florenorum esse plura peccata, quod nemo dicit. Dein dist. ma. quod aequivalet pluribus individuis quoad omnia, est aequivalet numero multiplex. conc. ma. quod tantum aequivalet quoad aliqua. neg. ma. & dist. sic minore neg. conseq. Actus ille, tendens in plura objecta, licet forte pluribus peccatis aequivalet quoad damnum, non tamen aequivalet quoad distinctionem, libertatem, malitiam, ac demeritum. Dein, licet etiam aequivaleret quoad malitiam, non tamen essent plura peccata, ut patet in furto graviore.

215. Ad 1. confirm. neg. conf. & paritatem. Unio plurium actuum, physice tantum distinctorum, probatur aliunde, omnibus rationibus fusè deductis à *num. 191. & seq.* per plures conclusiones: quibus tamen rationibus nequaquam probatur multiplicitas, seu divisio moralis unius actus in plures, sed potius ex illis impugnatur. Addunt hic aliqui, dari parem aequivalentiam, ita scilicet, ut, sicut actus plures quandoque aequivalent uni, sic unus aequivalet pluribus: sed respondetur, neque hanc paritatem omnimodam esse, ut modò ostensum, neque etiam ex ea probari unitatem actuum physice distinctorum. Ad 2. confirm. vel neg. antec. strictè sumptum, vel dist. ut suprà. Actus talis aequivalet quoad aliqua. conc. ant. quoad omnia neg. antec. & conf. quia, ut jam dictum *n. 206.* etiam actus tendens in plures species, non est plura peccata, sed tantum unum, participans plures species, seu habens plures formalitates, aut plura praedicata specifica.

216. Dices, Saltem talis actus aequivalet pluribus in ordine ad confessionem; quia debent omnes species Theologicae peccati exponi: ergo actus, tendens in objecta numero diversa, etiam aequivalet in ordine ad eandem confessionem. Resp. neg. conseq. quam negant adversarii in furto, supposito, quòd circumstantiae merè aggravantes exponi non debeant. Disparitas autem in ordine ad confessionem est doctrina Tridentini *sess. 14. c. 5.* diversa de uno, ac de altero casu; nam hoc Concilium clarè docet, exponendas esse circumstantias speciem mutantes; at de aggravantibus, vel numero obsectorum, nil dicit: nec debemus nos majus onus hominibus imponere, quam ex Ecclesiae, vel Conciliorum doctrina colligatur. vide *n. 206. & seq.*

217. Ob. 2. Actus, tendens in plura objecta, differt numero ab actu tendente in unum objectum: ergo est numero multiplex. Confirm. 1. Juxta nos, qui concupisceret plures feminas, suffi-

sufficienter se accusaret dicendo: *Habui turpem concupiscentiam*: hoc est falsum: ergo. Confirm. 2. Qui in dicto casu concupiscentiæ plurimum foeminarum, numerum tantum confuse explicat, exponit peccatum sub dubio: atqui non ficit peccatum certum exponere sub dubio: ergo. prob. mai. dicendo *plures*, non reddit confessarium certum, sed dubium de numero: ergo. Resp. 1. neg. conf. & retorq. argum. in furto majore, & minore. Resp. 2. neg. ant. Petrus, & Paulus differunt numero, quin unus sit numero multiplex: ad illud sufficit, unum esse distinctum ab altero: ad hoc requiritur, ut unum sit plura.

Ad 1. confirmat. neg. maj. quia hæ phrasæ, ex communi intelligentia confessariorum, significant, eam concupiscentiam versatam esse tantum circa unam foeminam: unde debet saltem dicere: *Concupivi plures foeminas*: juxta dicta n. 187. Idem saltem dicendum, casu quo quis uno ictu occideret plures, e. g. exploso tormento bellico; non enim sufficeret dicere: *Feci homicidium*: sed deberet saltem dicere: *Occidi plures, vel feci stragem hominum*. Dixi saltem; nam, an in hoc casu numerus non sit aliter explicandus, fors inferius dicemus. n. 222. Et seq.

Ad 2. confirm. retorq. argumentum in eo, qui se accusat de furto gravi in communi; nam etiam iste reddit confessarium dubium de quantitate. in forma neg. mai. ad prob. neg. conf. non dicit talis: *Dubito, an tot, vel tot fuerint*: sed peccatum certum concupiscentiæ confitetur sub termino generico, quando ad numerum individualiter explicandum non tenetur: sicut si quis confitetur venialia, sine addito numero, non confitetur ea sub dubio. Quod autem confessarius reddatur æquivalenter dubius de numero objectorum, non refert; quia non debet hunc certò scire, sicut scire non debet certam quantitatem furti.

218. Dices 1. Non est paritas inter furtum, & inter desiderium plurium homicidiorum, vel copularum: ergo nulla retorasio. prob. ant. si sit una voluntas furandi, vel etiam plures volitiones non interruptæ, imò, si etiam sint plures acceptiones successivæ, moraliter tamen non interruptæ, sit tantum unum peccatum: at, si sint plures volitiones, etiam non interruptæ, occidendi, & fiant plures cædes, per ictus successivos, quamvis continuos, nemo est, qui non dicat, quod sint plura peccata, & debeant ut talia in confessione exponi: ergo est lata disparitas. Idem est de copulis fornicariis, successivè, quamvis continuatè, habitis.

Resp. dist. ant. non est paritas materialis, quoad ea, in quibus non instituitur. conc. ant. non est formalis, in ordine ad ea, in quibus instituitur. neg. ant. & conf. ad prob. con. ant. & dist. conf. ut suprâ. Paritas à nobis instituitur in hoc, quod, sicut idem realiter actus, quo quis etiam pluribus furatur summam tam gravem, ut etiam pluribus gravibus æquivalet, tantum est unum peccatum, quamvis tendat in plura objecta, imò etiam violet plurium jura: ita etiam actus tendens in plures foeminas, vel cædes, sit tantum unum peccatum. Quod autem plura furta coalescant in unum: cædes verò, vel copulæ non coalescant (quia scilicet non

quælibet ablatio summæ etiam gravis per furtum, est actus in sua ratione consummatus: & ideo cum alia coalescit in unum, quando non datur interruptio actuum: econtra quælibet cædes, vel copula, est actus in suo ordine consummatus, & ideo non coalescit) est disparitas tantum materialis. verbo: ex paritate cum furto probamus, quod actus tendens in plura objecta, aut etiam contrarius plurium juribus, non hoc ipso sit moraliter plura peccata, nec debeat numerus objectorum, aut jurium, in confessione exponi: an autem, & quando plures actus, physicè distincti, coalescant in unum moraliter peccatum, vel non, hic non quæritur: & quamvis, quoad hoc posterius, non convenient furum successivè, aut etiam contra plurium jura commissum, & cædes successiva plurium, non sequitur, quod non convenient quoad prius.

219. Dices 2. Tunc actus, tendens in plura objecta, est tantum unum moraliter peccatum, quando objecta illius externa, successivè facta, coalescunt in unum: atqui hoc non contingit in nostris casibus: ergo. Resp. neg. ma. quæ prorsus gratis asseritur, nec ratione ulla probari potest: sicut nec ulla ratione potest ostendi, quod actus contrarius disparatis diversorum juribus, e. g. voluntas abigendi integrum gregem, ad diversos dominos spectantem, vel ipse actus abigendi, sit tantum unum peccatum, & non etiam voluntas occidendi plures homines; nam, quamvis actus successivi consummati eadem non coalescant in unum actum exteriorum, coalescunt tamen in unum objectum, e. g. in unam stragem, simul & semel volitam. Ut autem Illung tr. 2. disp. 2. n. 51. ait, si actus est unicus, non videtur requiri alia coalescentia; maxime, si sistatur in actu interno; aliàs quomodo explicabitur, quod actus, tendens in objecta consummata infinita, non habeat malitias infinitas? Quod si tamen infles, communis doctores ita sentire, potest fortassis sententia opposita, esse quidem extrinsecè ab autoritate tibi probabilior; at non spectando rationem, de qua sola nostra conclusio loquitur.

220. Dices 3. Duo homicidia, vel duæ fornicationes, non possunt coalescere in unum: & similiter non possunt coalescere in unum duæ transgressiones jejunii duobus diebus, duæ neglectæ recitationes Breviarii diversis diebus: ergo nec duæ malitiæ ex illis desumptæ. Resp. nego suppositum consequentis, quod, quando est unus actus, sint duæ malitiæ; est enim tantum una, indivisibiliter tendens in plura objecta. Unde bis actu peccare, & bis actu velle peccare, tunc tantum sunt idem, quando sunt duo actus voluntatis, conjuncti duobus actibus externis non coalescentibus.

221. Dices 4. Actus externus, & internus efficax, habent eandem indivisibilem malitiam: ergo, si duo actus externi habeant duas malitias, etiam habet duas malitias actus internus in eos tendens. Resp. nego suppositum consequentis, quod duo actus externi, intentionaliter tantum existentes, ut ponitur in hoc casu, habeant duplicem malitiam formalem; habent enim tantum unam, derivatam ab actu interno malo. Si autem loquaris de malitia objectiva, vel radicali, nihil probas; quia malitia duplex radicalis, &

& objectiva, si sit ejusdem speciei, potest quandoque coalescere in unam formalem, si accedat unus actus internus: sic duæ acceptiones externæ furtivæ habent duplicem malitiam objectivam, & radicalem; cum possint terminare duos actus internos, & fieri interruptæ: at, si fiant continuatæ, tantum habent unam malitiam formalem.

222. Dices 5. Ex dictis sequitur, quod, qui uno ictu e.g. tormenti simul occidisset decem homines, sufficienter se accularet dicendo: *occidi aliquot homines*, vel: *Feci stragem hominum*: hoc non videtur admittendum: ergo. probatur maj. non est major ratio, quare sit unum tantum peccatum, quando actus internus tantum est unus, quam quando actus externus est tantum unus: ergo. Resp. 1. majorem admittunt auctores citati num. 210. & negant minorem, quæ certè ratione difficulter probatur. Equidem censeo, suadendum hominibus, ut hoc in casu numerum objectorum explicent: neque etiam hanc obligationem adstruere est contra nostram conclusionem; quia nos loquimur in casu, in quo fitur in actu interno, non verò, quando progressio fit ad externos. Attamen, si actus externus tantum sit unus, tendens simul in plura objecta, spectata sola ratione (quod nos in hac conclusione facimus) videtur difficulter posse probari minor superior; potest enim dici, quod ratione actus interni, & externi unius, fiat etiam tantum unum peccatum, una strages, seu unus effectus peccaminosus. Fateor, contradictoriam illius minoris videri contra communioem antiquorum: attamen non est destituta sua autoritate, ut patet ex num. 210. potestque videri Illung tr. 2. disp. 2. num. 43.

223. Dices 6. Ergo, si eadem volitio duraret per plura instantia, & durante illa aliquis successivis, attamen continuatis ictibus occideret plures, etiam tantum unum peccatum committeret: hoc videtur durum: ergo. Resp. quidam recentior, hoc fieri non posse, eoquod actus voluntatis sint affixi durationibus suis, & consequenter quovis instanti, vel saltem tempore, quo unus ictus fit, mutentur: sed hoc non est adeò certum. Idem ait 2. mutato objecto mutari volitionem: sed nec hoc videtur sufficere; quia potest quis simul velle plures occidere, quo casu objectum non mutatur. Ait 3. in hoc casu unum fore peccatum, consummatum in eade duorum, vel plurium; cum unum sit exercitium libertatis, una difformitas cum eadem lege, unum concretum accidentale: sed addit, hunc casum extraordinarium fore, nec in hoc fundari iudicium sensus communis, qui censet, per duas cades externas fieri duplex numero peccatum.

224. Verum, quamvis casus extraordinarius sit, quod idem homo, durante eadem sua volitione, plures occidat: tamen non est extraordinarius casus, in quo recurrit eadem difficultas, scilicet, quod aliquis injustè jubeat uno imperio, plures occidi, qui dein successivè, sed continuatè ab alio occidantur, adhuc moraliter perseverante, ac influente eodem unico, nec repetito imperio. An ergo etiam talis injustè mandans sufficienter se acculabit: *Jussi plures occidi*? Resp. jam me dixisse, nos loqui de casu, in quo sili-

tur in actu interno: si autem petas, quid dicam ad hunc casum, respondendum mihi videtur, in hoc casu, quo illi actus externi, qui consummati dicuntur, fiunt successivè, etsi unus sit actus internus, esse peccata moraliter distincta, & numerum eorum, quantum fieri potest, declarandum esse in confessione. Ita Illung tr. 2. disp. 2. num. 55. §. ultimo Neque tamen &c.

Ratio ex hoc auctore est. Actus externus denominatur ab actu interno verè peccatum, quod debet in confessione exponi: ergo, ubi sunt plures actus externi, qui non coalescunt, sunt plura peccata in confessione exponenda: atqui in nostro casu non coalescunt: ergo. prob. subsumptum. actus isti, e. g. ictus, quo occiditur Petrus, & alius, quo occiditur Paulus (idem est de diversis copulis cum eadem, vel diversa persona habitis) sunt realiter inter se distincti: & quamvis continuentur, tamen sunt opera externa omnino consummata, sive sunt actus non tantum quomodocunque consummati, sed ita, ut quilibet per se ipsum sit completum, & ultimum exercitium creaturæ rationalis peccantis: ac propterea sunt juxta communem æstimationem hominum incapaces, ut per eundem actum internum, vel per continuam successionem, fiant moraliter unum; cum nullum habeant ad se invicem ordinem, ad constituendum totum morale: ergo non coalescunt.

225. Dices 7. Si cades plurimus fiat per unum actum, etiam non habent ordinem ad se invicem. ergo etiam in illo casu debet explicari numerus. Resp. 1. conseq. non esse contra nos ut notavi n. 222. Respondet Illung 2. neg. ant. ut, enim ait, illæ cades passivæ, seu mortes, coalescunt in unum effectum ejusdem unici actus externi, e. g. ictus, vel explosionis tormenti: suntque moraliter una strages; unde, quamvis exponi debeant in confessione effectus actus peccaminosi, ut contendunt quidam contra multos alios, qui negant, talem effectum esse peccatum, & volunt, tantum ipsum actum externum esse peccaminosum (de quo agit Illung tr. 6. disp. 6. a. n. 67.) tamen, cum effectus in casu e.g. explosi tormenti, tantum sit unus, sufficienter in confessione exponitur, etsi numerus occisorum tantum confusè exponatur. Et sanè videntur utique facilis coalescere plures effectus partiales ejusdem actus externi, in unum effectum totalem completum, quam plures actus externi, seu opera completa, & consummata, in unum actum, aut opus.

Si adversarii dicant, quod plura objecta sint plura peccata, saltem æquivalenter in ordine ad confessionem, reponetur, id probandum esse, non supponendum. Si dicant iterum, communem sensum censere, etiam in casu, quo per unum ictum plures occiduntur, dari moraliter plura peccata. Resp. negando illatum; nam, licet antiqui fors communius ita sentire visi sint, tamen non ita sentiunt recentiores. Certè post Lugonem multi graves viri aliter sentiunt. Dein, ut rectè observat quidam recentior, multæ sententiarum, quæ olim fuere communissimæ, successu temporis, ob inventas novas rationes, factæ sunt minus communes, & minus probabiles. Ceterum, etsi, ut jam diximus, nos tantum agamus hinc ratione, non auctoritate: tamen, quia

authoritas in hac materia toties obiicitur, etiam de ea aliquid amplius dicemus sequenti objectione.

226. Ob. 3. Sententia adversa habet pro se maximam auctoritatem, adeo, ut Dicastillo *de penit. tr. 8. disp. 9. dub. 4. n. 217.* dicat, esse communem, & receptam sententiam antiquorum, & recentiorum: sed hæc auctoritas in hac quaestione, in qua agitur de voluntate Christi, volentis, vel non volentis nos obligare ad confessionem magis distinctam, est maximi æstimanda: ergo ob istam sententiam opposita est nostræ præferenda. prob. mi. uti solet aliàs, præsertim agendo de obligatione confitendi peccata dubia, dici, talis communis auctoritas, est aliqua quasi traditio, & communis sensus fidelium, de existentia legis obligantis ad distinctiorem confessionem, quæ lex, cum sit juris Divini positivi non scripti, vel maxime debet innotescere per traditionem, vel quasi traditionem, & communem sensum fidelium, adeoque doctorum (nam his suum sensum accommodant indocti) ergo hæc auctoritas est maximi ponderis, & æstimationis.

227. Resp. 1. Hoc argumentum nos non ferit, cum *n. 210.* ubi conclusionem statuimus, expressè dixerimus, nos eam tantum *spektando rationem* asserere. 2. Ex communi fidelium sensu nondum probaretur, esse plures in tali actu malitias, sed tantum esse unam graviolem, quæ debeat distinctè in confessione exponi, uti juxta multos debent exponi circumstantiæ notabiliter aggravantes. 3. Merito negatur major; etsi enim sententia adversa pro se forte numeret plures auctores ex paulò antiquioribus, tamen excessus non est tantus, quantum ingeniosus quidam recentior adversarius describit: & Dicastillo difficultè suum assertum posset probare; nam antiqui, ut S. Thomas, Scotus, & iis quasi æquales, hanc quaestionem non tractant, imò pauci ante Lugonem, aut Suarezium: unde neutiquam sensus aliorum recentium auctorum, debet haberi quasi pro traditione communi Ecclesiæ. Quin etiam paulò post alii docuere oppositum, cum Lugone, ac aliis: & præsertim nunc multi recentiores id docent, videri potest Illung *tr. 2. disp. 2. a. 5. n. 43.* ubi ostendit, nostram sententiam minime esse auctoritate destitutam. Sed & ipse Dicastillo *tr. 8. de penit. disp. 9. n. 255.* admittit, actum internum, in multa objecta peccaminosa tendentem, sed non assecutum executionem externam, e. g. desiderium plurium cædium, sed non secutarum, esse tantum unum peccatum. Suarez autem *tom. 4. in 3. p. de penit. disp. 22. sec. 5. n. 34. & seq.* docet nobiscum, talem actum non continere plures malitias, quamvis dein numerum objectorum putet exponendum, ex eo capite, quòd ipse putet, circumstantias notabiliter aggravantes in confessione exponendas esse: quod tamen adversarii, quibuscum modò agimus, negant.

228. Ob. 4. Si conjugatus cum altera conjugata committit adulterium, debet in confessione exponi, utramque partem fuisse conjugatam, quod ait Palao *p. 1. tr. 2. disp. 3. puncto 3. n. 9.* certissimum esse: & oppositum ex Apborismis Emmanuelis Sa, teste Illung *tr. 2. disp. 2. n. 55.* deletum est, tanquam improbabile: sed hu-

jus ratio alia non est, quàm, quòd tale adulterium sit duplex: ergo debet talis actus, habens duplicem malitiam, ut talis exponi. Resp. Illung *loco modò cit.* neg. mi. Ratio non est tantum; quia in eo casu adulterium est duplex, sed quia hæc duplicitas neque in confuso explicatur, quod tamen fieri debet juxta dicta *n. 188.* nam, ait hic auctor, confessarius audiens adulterium, tantum intelligit simplex, quod ordinariè solet contingere, & hoc verbum, sine addito prolatum, ex communi acceptione plus non significat: sicut etiam homicidium significat tantum eadem unius hominis: ait tamen idem auctor, talem sufficienter se accusaturum, si dicat: *Fornicatione violavi aliorum jus conjugale*: quo modo loquendi implicitè, & in confuso fateretur duplex jus violatum.

Resp. 2. Recentior quidam ex Lugo, & aliis, neg. min. quia differunt specie adulterium simplex, & duplex; cum in casu duplicis adulterii non tantum quis violet fidem alteri, sed etiam cooperetur ad hoc, ut altera pars violet fidem illi, cui prior pars non est obstricta: quæ cooperatio differt (ut ajunt isti auctores) specie à violatione fidei, quam adulterans e. g. debet præstare conjugi suæ. Quidquid dixeris ex his duobus, majorem admittes, & minorem negabis, quia negata, nihil probatur contraria.

229. Ex dictis deducit Illung *tr. 2. disp. 2. n. 62.* supposito, quòd quis peccet mortaliter, distribuendo SS. Eucharistiam accumbentibus ad mensam Divinam, vel juxta quosdam; quia est in statu peccati mortalis, vel quacunque de causa, hoc, inquam, supposito, tamen esse tantum unum peccatum, si sacerdos talis pluribus continuè distribuatur sacram Eucharistiam; quia, licet respectu cujuslibet personæ sit integra actio, & completa ministratio Sacramenti, tamen est pars tantum integri ministerii, vel functionis, cum tali multiplicitate peragi solita. Idem docent alii, & videntur debere docere omnes, qui admittunt cum eodem Illung, ac Lugo *de penit. disp. 16. sect. 14. n. 558.* quòd tantum unum peccatum committat sacerdos, qui in statu gravis peccati audit plures confessiones, ex simili ratione; quia, licet quælibet confessio sit integrum judicium completum, nec una ordinetur ad alteram, tamen in ratione unius functionis, cum tali multiplicitate peragi solita, conveniunt, & sunt una indigna functio, unum indignum ministerium.

Addit Lugo *loco cit.* illas auditiones confessionum convenire etiam ex intentione agentis, qui sedet in sacro tribunali, ut plures audiat, & præcipue ex materia ipsa; cum omnes illæ actiones contineant irreverentiam contra DEUM, & Christum, cujus Sacramenta irreverenter tractantur; cum in rigore non sint contra jus residens in Sacramentis, sed contra jus residens in auctore Sacramentorum. Negari autem non potest, ait Lugo, quòd facilius conveniant, ad constituendum unum peccatum, quæ tendunt contra jus unum ejusdem personæ, quàm, quæ tendunt contra jus plurium diversarum. Idem circa administrationem Sacramenti poenitentiae, pluribus in statu peccati factam, censent Illung *tr. 2. disp. 2. a. 5. n. 64.* Henriquez, Gobat, Tanner, Diana, Fagundez, Rodriguez, Leander, Escobar, Bauni.

230. Colligit 2. idem Illung loco cit. n. 67. unum esse moraliter peccatum, si sacerdos eadem die totum Breviarium recitare omitat; quia omnes partes Officii Canonici in unam orationem, ab Ecclesia præceptam, coalescunt. Idem etiam docet Lugo de pæn. disp. 16. n. 547. qui citat Suarezium, Navarrum, Vegam, Reginaldum, Ledesnam, Sa, Dianam, à quo ait citari plurimos; unde sufficit, si talis sacerdos in confessione dicat, se peccasse graviter, non recitando Officium Divinum, quin explicet, quot horas omiserit. Et Suarez quidem tom. 2. de Relig. l. 4. c. 25. n. 18. hæc docet: attamen rectè advertit, peccatum quidem externum esse tantum unum, interna autem voluntatis posse esse plura & varia, ratione interruptionis, retractationis &c. actuum voluntatis. Aliud est, si sacerdos diversis diebus omitat diversas partes Breviarii; tunc enim omissiones non coalescunt; sed sunt peccata numero diversa contra diversas obligationes, diversis diebus affixas: sicuti etiam aliud est, teste Illung, si quis eodem die sæpius interruptim comedat carnes; quia lex negativa respicit singulas diei partes divisibiliter, sicut lex e. g. non faciendi alteri injuriam; unde per interruptas comestiones, divisibiliter, seu pluries, ea lex violatur: Id tamen ex conclusione n. 210. positâ sequitur, tantum esse unum peccatum, si quis internam tantum volitionem eliciat, qua statuat e. g. viginti diebus omittere Breviarium: attamen postea mutata voluntate id opere ipso recitet. Videatur hac de re ipse Lugo, aut Illung locis citis.

DISPUTATIO II.

De Peccato Habituali, & Originali.

231. **H**ucusque sat multis egimus de Peccato Actuali, ejusque essentia, causis, ac differentiis, tum specifica, tum numerica: restat, ut paucioribus agamus de Peccato Habituali, & Originali. Quanquam autem etiam peccatum originale sit habituale, ut ex dicendis patebit, & sic rectè utrumque sub una disputatione comprehendatur, tamen habituale latius patet, & per hoc intelligitur id, quod post quodcunque peccatum, actualiter commissum, remanet. Unde de isto prima quæstione agemus, & in quo consistat, examinabimus: quod serviet etiam ad intelligendum peccatum originale, de quo, ejusque pænis, itémque de immunitate immaculatissimæ Virginis ab hac labe, secunda quæstione agemus, atque sic toti tractatui de peccatis finem imponemus.

QUÆSTIO I.

De Peccato Habituali.

ARTICULUS I.

Quid sit Peccatum Habituale.

232. **M**astrius disp. 6. q. 9. a. 5. n. 291. & Oviedo in 1. 2. tr. 6. con-
R.P. Ant. Mayr, Theol. Tom. 1.

trov. 8. punct. 4. n. 28. dicunt, ex communi doctorum, quod peccatum habituale sit peccatum actuale præteritum moraliter permanens. Et sanè, transacta peccaminosa actione, ac physicè jam præterita, manet homo, qui peccavit, adhuc peccato infectus, ut eleganter probat D. Augustinus l. 1. de nuptiis & concupiscentia c. 26. ex Ecclesiastici. 21. v. 1. ita habet S. Doctor: Si à peccando desistere, hoc esset non habere peccatum, sufficeret, ut hoc nos moneret Scriptura: fili, peccasti, non adjicias iterum: non autem sufficit, sed addidit: & de pristinis deprecare, ut tibi remittantur: manent ergo, nisi remittantur. Sed quomodo manent, si præterita sunt? nisi quia præterierunt actus, manent reatu: ergo manet aliquis aliquo modo infectus peccato: non actualiter; quia actus jam transiit: ergo moraliter, seu habitualiter: nec de peccato actuali transacto, & moraliter permanente, potest esse, nec etiam est, inter Catholicos dubium.

233. Certum autem est 1. peccatum habituale non esse tantum peccatum præteritum; nam peccatum jam præteritum erit semper verum, & nunquam potest hæc veritas falsificari, vel mutari: adeoque si idem esset peccatum habituale, ac peccatum esse præteritum, nunquam posset deleri, sed semper daretur peccatum habituale, quod uique falsum est. Certum est 2. peccatum hoc non consistere in peccato præterito, & negatione qualiscunque retractationis; quia potest dari peccatum hoc etiam, quando datur retractatio ejus naturalis, vel etiam supernaturalis extra sacramentum sine perfecta contritione: dein probabilius etiam est, posse peccatum illud deleri de absoluta potentia DEI, absque retractatione, seu stante negatione istius, ut plurimi auctores tradunt tract. de pæn. Quæritur jam, in quo formaliter hoc peccatum consistat: qua de re dissensus notabilis est inter auctores, ut videre est apud Oviedo in 1. 2. tract. 6. contr. 8. punct. 2.

234. Dico, Peccatum habituale in genere (prout abstrahit, ab hac, & ab alia providentia, statu elevationis, & puræ naturæ &c.) consistit in complexo ex peccato actuali præterito, & negatione tam condignæ satisfactionis, quam gratuitæ remissionis. ita quoad verba, vel saltem quoad rem, Suarez, Vasquez, Arriaga, Lugo, Gormaz de grat. sanct. f. n. 32. & plurimi alii. Explicatur conclusio. Peccatum habituale in primis involvit peccatum actuale præcedens; si enim nunquam fuisset actuale, non posset esse habituale. Insuper debet actuale esse præteritum; aliàs existeret adhuc actualiter, & non habitualiter, seu nondum esset peccatum habituale.

Hoc autem peccatum habituale, seu, quod idem est, actuale moraliter perseverans, maculat hominem: quod quomodo fiat, rectè explicat Suarez. in 1. 2. tr. 5. de peccat. disp. 8. sec. unica. n. 13. hac similitudine. Si quis in republica exercuit vilissimum munus, e. g. carnificis, licet postea id non amplius exerceat, manet tamen moraliter maculatus, donec respublica, vel princeps, maculam illam moraliter tollat, in quantum quoad plures effectus tollere potest: ita, qui semel exercuit vilissimum opus peccati, co-